

Helena Kaderová s mládětem kalouse ušatého

První provizorní voliéra s labutí velkou pod balkonem bytovky na Doubravce

Karel Makoň při odchytu a kroužkování ledňáčků říčních

30 let DESOP a Záchranné stanice živočichů Plzeň

Před třiceti lety, 2. prosince 1992, byl oficiálně založen a na Ministerstvu vnitra ČR zaregistrován Dobrovolný ekologický spolek – ochrana ptactva. Tehdy to bylo ještě občanské sdružení se sídlem na doubravecké adrese předsedy spolku Karla Makoně. O tom jak to všechno tenkrát bylo, jsme si s Karlem Makoněm, zakladatelem DES OP, od roku 2006 pravidelným přispěvatelem Vítaného hosta a naším kamarádem vyprávěli:

■ **Ještě si vzpomeneš, jak to všechno začalo? DES OP jsi zakládal v roce 1992, kdy ti bylo 19 let. Přišel jsi předčasně z vojny, pracoval v plynárnách a snil o zvláštní záchranné stanici...**

Založení DES OP a výstavbě tehdy ještě Záchranné stanice ptactva Plzeň předcházelo několik let, kdy jsem měl příležitost pracovat s předním doubraveckým ornitologem a kroužkovatelem Národního muzea Praha panem Václavem Boškem. Právě on mi poskytl základy ornitologie, a aniž to tušil, mou budoucnost tím nasměroval.

Později jsem se setkal a spřátelil s Pavlem Kovářem, který měl na Doubravce Expreso na terase, kde jsem po večerech brigádníčil jako čistič. Tam chodívala něco sníst Pavlova sousedka zelinářka Helena Kaderová a také Pavel Samko, který zvládal všechny zednické práce. Právě oni, jakmile

pochopili mé nadšení pro ochranu přírody, mě bez řečí podpořili a postrčili o kus dál. Dodnes se tomu směju, protože v té době snad nerozeznali sýkorku od labutě, ale prostě mi věřili, ničeho se nebáli, vozili mne k prvním zásahům v terénu, podporovali finančně i morálně. První dva roky jsme dokonce společně pracovali na zahradě u Heleny, kde vznikly dvě provizorní voliéry. V roce 1992 jsem se osmělil, koupil obrovskou kytku a vyrazil za JUDr. Věrou Hořejšovou, která už tou dobu vedla Spolek na ochranu zvířat v Plzni. Ta mi poradila, jak náš spolek zaregistrovat a nechala opsat jejich stanovy.

■ **Skoro to vypadá, že v těch „divokých devadesátkách“ nikde nebyl problém?**

Ano i ne. Úředníci Magistrátu města Plzně a tehdejší politici a zastupitelé byli ze začátku vůči DES OP poněkud ostražití

a moc mi nevěřili. Byl jsem tenkrát pro ně jen ambiciózní mladíček, který si myslel, že všichni z jeho nápadu padnou na zadek. Ale já jsem měl za sebou dost záchranářských zásahů a byl jsem přesvědčen o tom, že Plzeň by měla mít vlastní záchrannou stanici pro volně žijící zvířata, zejména ptáky. Dlouho jsem s Odborem životního prostředí MMP „válčil“ a přesvědčoval tehdejší vedení města...

Na druhou stranu jsem měl štěstí, že si mě všimla tehdejší vedoucí Referátu životního prostředí na Okresním úřadě Plzeň-jih paní Eva Machalčíková. Ta mě spojila s Frantou Čechilem a Vlastou Hanauerovou z referátu ŽP okresu Plzeň-sever, a také s Mojmírem Dostálem, u kterého jsem tehdy ve Spáleném Poříčí viděl první voliéry pro poraněné ptáky a záchrannou stanici. Okresy Plzeň-jih a Plzeň-sever nás pak

začaly částečně finančně podporovat, zahájili jsme spolupráci na projektech druhé ochrany, rozběhly se rekonstrukce čapích hnízd a mnoho dalšího. K tomu jsem v roce 1994 nastoupil díky MVDr. Zdeňku Rampichovi jako ošetřovatel dravých ptáků a sov do zoo Plzeň. Tam si mě všimla tisková mluvčí Ivonna Doležalová, která mě i spolek doslova vytáhla na světlo mediálního světa! Nakonec nás Magistrát města Plzně a další politické reprezentace vzaly na vědomí a začaly podporovat.

Václav Lang s vyhlíhlými a odchovanými mláďaty čápů bílých

MVDr. Zdeněk Rampich při vyšetření jeleního mláděte

■ Takže nakonec vše dobře dopadlo?

Dá se to tak říci, společnost byla tehdy bohatá, hodně lidí podnikalo a reagovalo pozitivně na ekologii i potřebu pomoci volně žijícím zvířatům. Navíc v roce 1992 byl přijat úplně nový zákon na ochranu přírody a krajiny, rozbíhalo se Ministerstvo životního prostředí ČR a celkem všude se našel někdo, kdo chtěl, aby to fungovalo.

Začal jsem chodit za Zdeňkem Rampichem na kliniku do Kleisslovky, kde jsem poznal veterinářku Janu Smolíkovou, Drahuš Jerouškovou, Ladislava Kunce a další odborníky. Z Lobeze pak patologa veterináře pana Františka Čadu, Otta Humla, pana doktora Böhma staršího a následně i Petra Böhma mladšího, Martina Holu... Všichni do jednoho nám vždy pomáhali a pomáhají dodnes.

■ **To je opravdu solidní seznam jmen, a to jsme teprve v polovině devadesátých let. Kolik měl vlastně v tu dobu spolek členů, dobrovolníků?**

Odchyt a kroužkování dravců a sov u Manětína s panem Václavem Boškem

Hana Robejšková (Makoňová) u hnízda motáků pochopů

Do roku 2003 měl DES OP jen dobrovolníky, kteří pracovali či pomáhali bez nároku na jakoukoliv odměnu. Členů bylo kolem třiceti, ale ostatních, kteří pro nás pracovali, a většinou pracují dodnes, bylo výrazně více. Dnes je to kolem stovky lidí, točících se kolem DES OP a ZSŽ Plzeň. Od roku 2003 má spolek jediného placeného zaměstnance, to jsem já, a nespočetně dalších dobrovolníků, dnes už i přátel a příznivců.

V roce 1993 jsme začali stavět v Doubravce na Zábělské ulici, kde sídlíme dodnes, léčebný areál záchrané stanice. Stavěli jsme ho v odpoledních hodinách a o víkendech prakticky sami. V tu dobu byli členy DES OP Vláda Šťovíček, Vašek Kural starší, Bohouš Ježdík, Luboš Dolejš, David Melichar, Jarda Hruška, Ondra Lukavský, Eva Honzíková. Následně přišel Miloš Paisker, Kamil Forst, Standa Beneda, Václav Lang, Karel Lang, Hana Robejšková, Maruška Kloudová, Pavla Blažková, Jiří Volf, Pavlína Burgetová, Venca Lang a Vašek Kural mladší a další.

Začínali jsme stavět oplocení takzvané „na oznámení“, mezitím nám stavební odbor povolil na základě projektové dokumentace od pana Mandíka samostatnou stavbu a v prosinci 1995 jsme kolaudovali.

■ **Přítom jste fungovali a pomohli ročně několika desítkám zvířecích pacientů?**

My jsme takto pracovali ještě před založením DES OP, ale je pravda, že jsme nerealizovali tolik výjezdů a zásahů u zvířat. Je třeba si uvědomit, že v tu dobu nebyly

mobilní telefony, povolená rychlost na dálnici byla 100 km v hodině, skleněné plochy ve městě se spočítaly na prstech jedné ruky a všechno bylo snad desetkrát pomalejší než dnes. Neměli jsme auto, internet, sociální sítě, informace, zkušenosti, technologie a další civilizační vymoženosti. Na druhou stranu ale domluva fungovala na podání ruky a řada věcí šla snáz než dnes.

■ Co například?

Lidé byli samostatnější, byli zvyklí více přemýšlet a spoustu záležitostí si sami vy-

Veřejné vypouštění poštolek - vzadu Ivonna Doležalová

řešit. Dnes zvednou telefon a přehodí problém na někoho jiného. Trápí mne to hlavně u nálezů poraněných zvířat. Dříve člověk přemýšlel, zda a jak je zvíře poraněné a jestli je třeba ho někam nosit. Teprve potom ho nějak zajistil, z budky anebo pevné linky zavolaal, případně zvíře odvezl atd. Dnes je každý zvyklý, že zavolá a do pěti minut někdo přijede, problém vyřeší a ještě mu ideálně pošle fotku na mobil, jak se o zvířátko řádně postaral...

■ **A na závěr - chystáte nějakou konkrétní akci či oslavu 30. výročí založení DE SOP?***

Upřímně řečeno, jsme ve stále větším shonu a také měsíc prosinec není na pořádání nějakých oslav zrovna ideální. Lidé začínají myslet Vánoce, konají se podnikové večírky, a také je sotva možné pozvat všechny, které bychom pozvat chtěli a měli. Dnes to jsou stovky lidí, a tak jsme se rozhodli, že u příležitosti jubilea věnujeme více pozornosti připomenutí toho nejdůležitějšího a nejzajímavějšího, co jsme předvedli a společně zažili. Máme v plánu začít na našich webových stránkách, uspořádat velkou jarní výstavu tematických fotografií, připomenout trochu historie a klíčových událostí. Nezapomeneme samozřejmě na tradiční akce, jako Dny otevřených dveří, ornitologické vycházky, Chlumonoš apod. Ti, kteří jsou přihlášení k odběru našich informací, dostanou včas upozornění na e-mail či do mobilu. Více na www.desop.cz.

■ **Karel Makoň a Hana Voděrová**